

## บทที่ 3

### วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะชีวิตของเด็กและเยาวชน โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ในสวนยางพารา บ้านดงตอง ตำบลผาตั้ง อำเภอสังคม จังหวัดหนองคาย โดยเป็นการวิจัยแบบผสมวิธี คือ วิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพพร้อมกัน (Mixed methodology) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ระเบียบวิธีวิจัย
2. ขอบเขตการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. วิธีการสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือในการวิจัย
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
8. แผนการวิจัย

#### ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี ซึ่งเป็นการวิจัยที่ผสมผสานวิธีคิดของวิจัยเชิงปริมาณและวิจัยเชิงคุณภาพเข้าด้วยกัน เพื่อนำเสนอผลการวิจัยด้วยตารางและพรรณนาวิเคราะห์ ซึ่งใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ สันทนากลุ่มการสังเกตพฤติกรรม และการทำกิจกรรมร่วมกันของกลุ่มคน ส่วนการวิจัยเชิงปริมาณ เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการใช้แบบสำรวจและแบบประเมินทักษะชีวิต ตามความเหมาะสมต่อสภาพการณ์ เพื่อตอบคำถามของการวิจัย จากนั้นนำผลการประเมินมาวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษากระบวนการพัฒนาทักษะชีวิตของเด็กและเยาวชน โดยผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการวิจัยเป็น 3 ระยะ ดังนี้

## ขอบเขตการวิจัย

### 1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนในระบบการศึกษา จำนวน 17 คน และกลุ่มเด็กที่ศึกษาอยู่นอกระบบการศึกษาและการศึกษาตามอัธยาศัย จำนวน 3 คน ที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับจ้างรายวัน มีการเคลื่อนย้ายถิ่นฐานอยู่ตลอด ซึ่งทั้งหมดเป็นกลุ่มเด็กและเยาวชน ที่มีอายุระหว่าง 6-13 ปี จำนวนทั้งสิ้น 20 คน ซึ่งเป็นกลุ่มที่ให้ความสนใจและสมัครใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาทักษะชีวิตของเด็กเยาวชน

### 2. กลุ่มผู้มีส่วนสำคัญในการให้ข้อมูลและผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้ จำนวน 20 คน

- |                              |  |
|------------------------------|--|
| 2.1 นายสายันต์ มุลทาทอง      | ผู้อำนวยการ โรงเรียนอนุบาลศรีเชียงใหม่ |
| 2.2 นายพุดธิชาณ วัฒนธนาเดช   | สมาชิกตลาดและสหกรณ์สวนยางพารา          |
| 2.3 นางสมบัติ ทองสงฆ์        | เกษตรกรสวนยางพารา                      |
| 2.4 นางสาว ศรีวงศ์           | เกษตรกรสวนยางพารา                      |
| 2.5 นายอนุจิต สุวรรณวงศ์     | เกษตรกรสวนยางพารา                      |
| 2.6 นายไพวรรณ ไชยอาสา        | เกษตรกรสวนยางพารา                      |
| 2.7 นายอ่าง ผาแก้ว           | เกษตรกรสวนยางพารา                      |
| 2.8 นางพรรษา นาคทนก          | เกษตรกรสวนยางพารา                      |
| 2.9 นางแพรทองธาร มุลทาทอง    | ข้าราชการครูและเกษตรกรสวนยางพารา       |
| 2.10 นางสมศรี สุวรรณวงศ์     | ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านดงต้อง               |
| 2.11 นายสมโภชน์ โชติकरण      | เจ้าพนักงานเกษตรอำเภอสังขม             |
| 2.12 นางทองจัน สาวิจัน       | สหกรณ์กลางสวนยางพาราบ้านดงต้อง         |
| 2.13 นายคำ พรหมวงศ์          | ปราชญ์พิธีกรรมชาวบ้าน                  |
| 2.14 นางกัญญารัตน์ แก้วรักษา | ข้าราชการครู ชำนาญการ                  |
| 2.15 นายพินิจ เหลืองอิงคสุด  | ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านดงต้อง         |
| 2.16 นางเทียนทิพย์ ประทุมขัน | ผู้ปกครองเด็กและเยาวชน                 |
| 2.17 นางขวัญทิพย์ บุญโชค     | ผู้ปกครองเด็กและเยาวชน                 |
| 2.18 นางทองใบ ทุมทอง         | ผู้ปกครองเด็กและเยาวชน                 |
| 2.19 นางกฤษณา ณ หนองคาย      | ผู้ปกครองเด็กและเยาวชน                 |
| 2.20 นายสุชุม วงษ์เอก        | ผู้ปกครองเด็กและเยาวชน                 |

### 3. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การพัฒนาทักษะชีวิตของเด็กและเยาวชน ผู้วิจัยได้ใช้กรอบเนื้อหา ดังนี้

3.1 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 สามารถจัดการศึกษาได้ทั้งในระบบ การศึกษานอกระบบและสับสนุนให้ชุมชน องค์กรหรือสถานประกอบการสามารถจัดการศึกษาตามอัธยาศัยได้ โดยต้องยึดหลักให้ผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเอง โดยต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ เพื่อที่จะให้ผู้เรียนนั้นสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

3.2 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึก ในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข มีความรู้และทักษะชีวิตพื้นฐาน รวมทั้ง เจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาคือ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ได้ตามศักยภาพ

3.3 พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 จัดการศึกษาที่มีความหลากหลายตามสภาพความต้องการและศักยภาพในการเรียนรู้ เป็นเรียนรู้ในวิถีชีวิตประจำวันของบุคคลซึ่งบุคคลสามารถเลือกที่จะเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง ตลอดชีวิต ตามความสนใจ ความต้องการ โอกาสความพร้อม และศักยภาพในการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล มีการส่งเสริมให้ บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรอื่นๆ ที่สอดคล้องกับความสนใจและวิถีชีวิตของผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ให้มีความหลากหลายทั้งส่วนที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นและส่วนที่นำเทคโนโลยีมาใช้ในการศึกษา มีการจัดกรอบหรือแนวทางการเรียนรู้ที่เป็นคุณประโยชน์ต่อผู้เรียน

3.4 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 – 2559) ได้ให้ความสำคัญของการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นไทยที่มีการสั่งสม สืบทอด และรักษาไว้ได้อย่างรู้คุณค่า เพิ่มโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลาย เสริมสร้างสภาพแวดล้อมทางครอบครัว ชุมชน และสังคมให้มั่นคงและเอื้อต่อการพัฒนาคนอย่างสอดคล้องกับบริบทการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมในอนาคต สนับสนุนกระบวนการเรียนรู้สู่วัฒนธรรมการถือคุณ เสริมสร้างทักษะให้คนมีการเรียนรู้ต่อเนื่องตลอดชีวิต

3.5 กิจกรรมการเรียนรู้การพัฒนาทักษะชีวิตของเด็กและเยาวชนผ่านกรณีศึกษาท้องถิ่น เรื่องสวนยางพาราตามหลักการพัฒนาทักษะชีวิตขององค์การอนามัยโลก ซึ่งมี

ทักษะชีวิต 10 ด้าน ได้แก่ 1) ทักษะการตัดสินใจ 2) ทักษะการแก้ปัญหา 3) ทักษะการคิดสร้างสรรค์ 4) ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ 5) ทักษะการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ 6) ทักษะการสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคล 7) ทักษะการตระหนักรู้ในตน 8) ทักษะการเข้าใจผู้อื่น 9) ทักษะการจัดการกับอารมณ์ และ 10) ทักษะการจัดการกับความเครียด ผลจากการสำรวจ สอบถาม เสนวนาพุดคุย จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลของเด็กและเยาวชนจึงมีความเห็นร่วมกันว่า สมควรที่จะต้องจัดกิจกรรมและเน้นทักษะชีวิตที่เด็กและเยาวชนบ้านดงต้องนั้นมีน้อยหรือขาดหายไป เพื่อเติมเต็มทักษะใน 4 ด้านอัน ได้แก่ ทักษะการตัดสินใจ ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคลและทักษะการจัดการกับอารมณ์ เพื่อให้เด็กและเยาวชนบ้านดงต้องจะได้เป็นเด็กมีความสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจที่จะสามารถอยู่ร่วมกันกับสังคมได้อย่างมีความสุข

#### 4. สถานที่วิจัย

บ้านดงต้อง ตำบลผาตัง อำเภอสังขม จังหวัดหนองคาย

#### 5. ระยะเวลาในการทำวิจัย

เดือนมกราคม พ.ศ. 2555 ถึง เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2555

### เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดเนื้อหาเครื่องมือในการวิจัย ดังนี้

#### 1. เครื่องมือเชิงปริมาณ

- 1.1 แบบสำรวจความต้องการพัฒนาทักษะชีวิตของเด็กและเยาวชน
- 1.2 แบบสำรวจทักษะชีวิตของเด็กและเยาวชนก่อนการจัดกิจกรรม
- 1.3 แบบประเมินทักษะชีวิตของเด็กและเยาวชนหลังการจัดกิจกรรม
- 1.4 แบบประเมินตามสภาพจริง

#### 2. เครื่องมือเชิงคุณภาพ

##### 2.1 แบบสำรวจแบบมีโครงสร้าง

- 2.1.1 แบบสำรวจชุดที่ 1 แบบสำรวจความคิดเห็นของเด็กและเยาวชน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของเด็กและเยาวชน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของเด็กและเยาวชน

## 2.1.2 แบบสัมภาษณ์ชุดที่ 2 แบบสัมภาษณ์และประชุมกลุ่มเกษตรกร

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มเกษตรกรสวนยางพารา

ตอนที่ 2 ประวัติความเป็นมาของการปลูกยางพาราในชุมชน

ตอนที่ 3 กระบวนการเรียนรู้สวนยางพารา

ตอนที่ 4 ความรู้เกี่ยวกับการทำเกษตรสวนยางพารา

## 2.2 การถอดความรู้และแบบบันทึกแผนที่สังคม

ตอนที่ 1 ใช้บทบาทภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้าง

องค์ความรู้ใหม่

ตอนที่ 2 ให้ผู้มีความรู้จากการปฏิบัติเล่าประสบการณ์

ตอนที่ 3 เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้แบบเป็นเกลิยวความรู้

## 2.3 การจัดการความรู้และแบบบันทึกแผนที่ในตัวตน

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ประเด็นความรู้ที่ได้จากการฟัง

ตอนที่ 2 เขียนความรู้ที่ได้ใส่กระดาษ 1 ความรู้ต่อ 1 กระดาษ

ตอนที่ 3 รวบรวมความรู้ที่ได้จากการฟังและแลกเปลี่ยน

## 2.4 สังเคราะห์แก่นความรู้จากชุดกิจกรรมการเรียนรู้

ตอนที่ 1 เพื่อรวบรวมความรู้เป็นหมวดหมู่

ตอนที่ 2 แยกความรู้จากการสกัด โดยเรื่องเดียวกันหรือคล้ายกัน

นำไปรวมเป็นหมวดเดียวกัน

ตอนที่ 3 รวบรวมความรู้เป็นหมวดหมู่

## 2.5 ทบทวนหลังการปฏิบัติ

ตอนที่ 1 เพื่อประเมินภาพรวมการจัดกิจกรรม

ตอนที่ 2 ผู้เรียนรู้เขียนสะท้อนผลการจัดกิจกรรมนำเสนอต่อกลุ่ม

ตอนที่ 3 ได้ทราบผลที่เกิดขึ้นทั้งในส่วนที่สำเร็จและต้องแก้ไข

## 2.6 การถอดบทเรียน

ตอนที่ 1 เพื่อสืบค้นความรู้จากการปฏิบัติ

ตอนที่ 2 กิจกรรมเขียนความรู้ที่ได้จากกิจกรรมทั้งหมดในรูปแบบ

แผนที่ความคิดและหลอมรวมเป็นความรู้ใหม่

ตอนที่ 3 ได้องค์ความรู้ใหม่ที่สามารถนำไปพัฒนาต่อยอด

## 2.7 การยืนยันความน่าเชื่อถือของข้อมูล

ตอนที่ 1 เพื่อตรวจสอบข้อมูล

ตอนที่ 2 นำเสนอข้อมูลวิจัยต่อผู้เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 3 ได้ข้อมูลที่ถูกต้องตรงตามบริบทของชุมชน

## การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

### 1. วิธีการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือเชิงคุณภาพ

การสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือเชิงคุณภาพที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม แบบสัมภาษณ์ แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรม ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมด โดยจัดทำดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม มีขั้นตอนในการสร้างและตรวจสอบเครื่องมือ ดังนี้

1.1.1 ศึกษาเอกสาร ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบ และการสร้างแบบบันทึกการสนทนากลุ่มของ ไพศาล วรคำ (2552 : 211)

1.1.2 กำหนดประเด็นเนื้อหาและสร้างประเด็นเนื้อหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องในการสนทนากลุ่ม และจัดทำแบบบันทึกการสนทนากลุ่มให้สัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ในการวิจัยที่จะศึกษาขึ้นมาจำนวน 1 ฉบับ โดยครอบคลุมเนื้อหาเรื่อง การพัฒนาทักษะชีวิตของเด็กและเยาวชน โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้สวนยางพารา บ้านคงต้อง ตำบลผาตั้ง อำเภอสังขม จังหวัดหนองคาย

1.1.3 นำแบบบันทึกการสนทนากลุ่มเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อขอคำแนะนำและตรวจสอบความถูกต้อง ตลอดจนลักษณะการใช้ภาษา เพื่อแก้ไขปรับปรุง

1.1.4 นำแบบบันทึกการสนทนากลุ่มที่ได้รับการแก้ไขหรือปรับปรุงแล้ว นำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวัด โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และให้คำแนะนำในการแก้ไขและปรับปรุงให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้นในการภาษา ดังนี้

1) ดร.ภูษิต บุญทองแดง ตำแหน่งประธานภาควิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

2) นายสายันต์ มูลทาทอง ตำแหน่งผู้อำนวยการ โรงเรียนอนุบาล ศรีเชียงใหม่และเกษตรกรรมสวนยางพาราบ้านดงต้อง ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

3) ดร.สมปอง ศรีภักดี ตำแหน่งอาจารย์ภาควิชาหลักสูตรและการเรียน การสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

1.1.5 ผลการพิจารณาแบบบันทึกการสนทนากลุ่มของผู้เชี่ยวชาญ ได้ค่า IOC เท่ากับ 1.00

1.1.6 นำแบบบันทึกการสนทนากลุ่มปรับปรุงแก้ไข แล้วจัดพิมพ์เพื่อนำ ไปใช้ในบันทึกการสนทนากลุ่มกับกลุ่มเป้าหมายและกลุ่มผู้ให้ข้อมูลต่อไป

1.2 แบบสัมภาษณ์ มีขั้นตอนในการสร้างและตรวจสอบเครื่องมือ ดังนี้

1.2.1 ศึกษาเอกสาร ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบและการ สร้างแบบสัมภาษณ์ของ ไพศาล วรคำ (2552 : 211)

1.2.2 กำหนดประเด็นเนื้อหาและสร้างประเด็นเนื้อหาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ในการสัมภาษณ์ และจัดทำแบบบันทึกการสัมภาษณ์ให้สัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ในการวิจัยที่ จะศึกษาขึ้นมาจำนวน 1 ฉบับ โดยครอบคลุมเนื้อหาเรื่อง การพัฒนาทักษะชีวิตของเด็กและ เยาวชน โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้สวนยางพารา บ้านดงต้อง ตำบลผาดั่ง อำเภอสังขม จังหวัดหนองคาย

1.2.3 นำแบบบันทึกการสัมภาษณ์เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อ ขอคำแนะนำและตรวจสอบความถูกต้อง ตลอดจนลักษณะการใช้ภาษา เพื่อแก้ไขปรับปรุง

1.2.4 นำแบบบันทึกการสัมภาษณ์ที่ได้รับการแก้ไขหรือปรับปรุงแล้วนำ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม เพื่อพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการ วัตถุประสงค์ โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และให้คำแนะนำในการแก้ไขและปรับปรุงให้ถูกต้อง สมบูรณ์ยิ่งขึ้นในการภาษา ผลการพิจารณาแบบบันทึกการสัมภาษณ์ของผู้เชี่ยวชาญ ได้ค่า IOC เท่ากับ 1.00

1.2.5 นำแบบสัมภาษณ์ปรับปรุงแก้ไข ตามคำแนะนำและข้อเสนอแนะของ ผู้เชี่ยวชาญให้ถูกต้องสมบูรณ์ แล้วจัดพิมพ์เพื่อนำไปใช้ในการสัมภาษณ์กับกลุ่มเป้าหมายและ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลต่อไป

**1.3 แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรม มีขั้นตอนในการสร้างและตรวจสอบเครื่องมือ ดังนี้**

1.3.1 ศึกษาเอกสาร ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบและการสร้างแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมของ ไพศาล วรคำ (2552 : 211)

1.3.2 กำหนดประเด็นเนื้อหาและสร้างประเด็นเนื้อหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสังเกตพฤติกรรม และจัดทำแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรม ให้สัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ในการวิจัยที่จะศึกษาขึ้นมาจำนวน 1 ฉบับ โดยครอบคลุมเนื้อหาเรื่อง การพัฒนาทักษะชีวิตของเด็กและเยาวชน โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้สวนยางพารา บ้านคงต้อง ตำบลผาดั่ง อำเภอสังขม จังหวัดหนองคาย

1.3.3 นำแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอคำแนะนำและตรวจสอบความถูกต้อง ตลอดจนลักษณะการใช้ภาษาเพื่อแก้ไขปรับปรุง

1.3.4 นำแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมที่ได้รับการแก้ไขหรือปรับปรุงแล้วนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม เพื่อพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวัด โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และให้คำแนะนำในการแก้ไขและปรับปรุงให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้นในการภาษา ผลการพิจารณาแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมของผู้เชี่ยวชาญ ได้ค่า IOC เท่ากับ 1.00

1.3.5 นำแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมปรับปรุงแก้ไข ตามคำแนะนำและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญให้ถูกต้องสมบูรณ์ แล้วจัดพิมพ์เพื่อนำไปใช้ในการสังเกตพฤติกรรมกับกลุ่มเป้าหมายและกลุ่มผู้ให้ข้อมูลต่อไป

## **2. วิธีการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือเชิงปริมาณ**

การสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือเชิงปริมาณที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้ แบบสำรวจความต้องการ แบบประเมินทักษะชีวิตในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมด โดยจัดทำดังรายละเอียดต่อไปนี้

**2.1 แบบสำรวจความต้องการ มีขั้นตอนในการสร้างและตรวจสอบเครื่องมือ ดังนี้**

2.1.1 ศึกษาเอกสาร ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบและการสร้างแบบสำรวจความต้องการของ ไพศาล วรคำ (2552 : 211)



2.1.2 กำหนดประเด็นเนื้อหาและสร้างประเด็นเนื้อหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องในการสำรวจความต้องการ และจัดทำแบบสำรวจความต้องการให้สัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ในการวิจัยที่จะศึกษาขึ้นมาจำนวน 1 ฉบับ โดยครอบคลุมเนื้อหาเรื่อง การพัฒนาทักษะชีวิตของเด็กและเยาวชน โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้สวนยางพารา บ้านดงต้อง ตำบลผาตั้ง อำเภอสังขาม จังหวัดหนองคาย

2.1.3 นำแบบสำรวจความต้องการเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อขอคำแนะนำและตรวจสอบความถูกต้อง ตลอดจนลักษณะการใช้ภาษา เพื่อแก้ไขปรับปรุง

2.1.4 นำแบบสำรวจความต้องการที่ได้รับการแก้ไขหรือปรับปรุงแล้วนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม เพื่อพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวัด โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และให้คำแนะนำในการแก้ไขและปรับปรุงให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้นในการใช้ภาษา ผลการพิจารณาแบบสำรวจความต้องการของผู้เชี่ยวชาญได้ค่า IOC เท่ากับ 0.67

2.1.5 นำแบบสำรวจความต้องการปรับปรุงแก้ไข ตามคำแนะนำและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญให้ถูกต้องสมบูรณ์ แล้วจัดพิมพ์เพื่อนำไปใช้ในการสำรวจความต้องการกับกลุ่มเป้าหมายและกลุ่มผู้ให้ข้อมูลต่อไป

2.2 แบบประเมินทักษะชีวิต มีขั้นตอนในการสร้างและตรวจสอบเครื่องมือดังนี้

2.2.1 ศึกษาเอกสาร ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบและการสร้างแบบประเมินทักษะชีวิตของ ไพศาล วรคำ (2552 : 211)

2.2.2 กำหนดประเด็นเนื้อหาและสร้างประเด็นเนื้อหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องในการประเมินทักษะชีวิตและจัดทำแบบประเมินทักษะชีวิตให้สัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ในการวิจัยที่จะศึกษาขึ้นมาจำนวน 1 ฉบับ โดยครอบคลุมเนื้อหาเรื่อง การพัฒนาทักษะชีวิตของเด็กและเยาวชน โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้สวนยางพารา บ้านดงต้อง ตำบลผาตั้ง อำเภอสังขาม จังหวัดหนองคาย

2.2.3 นำแบบประเมินทักษะชีวิตเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อขอคำแนะนำและตรวจสอบความถูกต้อง ตลอดจนลักษณะการใช้ภาษา เพื่อแก้ไขปรับปรุง

2.2.4 นำแบบประเมินทักษะชีวิตที่ได้รับการแก้ไขหรือปรับปรุงแล้วนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม เพื่อพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวัด

โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และให้คำแนะนำในการแก้ไขและปรับปรุงให้ถูกต้อง สมบูรณ์ยิ่งขึ้นในการภาษา ผลการพิจารณาแบบประเมินทักษะชีวิตของผู้เชี่ยวชาญ ได้ค่า IOC เท่ากับ 1.00

2.2.5 นำแบบประเมินทักษะชีวิตปรับปรุงแก้ไข ตามคำแนะนำและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญให้ถูกต้องสมบูรณ์ แล้วจัดพิมพ์เพื่อนำไปใช้ในการประเมินทักษะชีวิตกับกลุ่มเป้าหมายและกลุ่มผู้ให้ข้อมูลต่อไป

## การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

### 1. การสัมภาษณ์

หลังจากสร้างแบบสัมภาษณ์ผ่านการตรวจสอบตามขั้นตอนเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ไปเก็บข้อมูลภาคสนาม (Field studies) คือ กลุ่มเกษตรกร ผู้นำชุมชน เด็กและเยาวชน ในพื้นที่จริง จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ความต้องการและข้อคิดเห็นเพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะนำไปเป็นประเด็นหรือแนวทางในการจัดการสวนทากกลุ่ม ต่อไป

### 2. การสนทนากลุ่ม

การสนทนากลุ่ม (Focus groups) เป็นการนำประเด็นหรือแนวทางที่ได้จากการวิเคราะห์จากการสัมภาษณ์ของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล มาดำเนินการสนทนากลุ่ม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ดีที่สุด โดยผ่านการมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันของสมาชิกในวงสนทนา ซึ่ง Stewart and Shamdasani (1990 : 144) โดยเน้นของพลวัตกรกลุ่ม (Group dynamics) ซึ่งถือว่าคนเราจะพูดหรือแสดงออกถึงความคิดเห็นอย่างเปิดเผยในกลุ่มหรือในที่สาธารณะก็ต่อเมื่อเขารู้สึกสบายๆ ภายใต้อสภาพแวดล้อมที่คุ้นเคย

2.1 สถานที่จัดสนทนา คือ บ้านนายสายันต์ มูลทาทอง บ้านเลขที่ 127 หมู่ 6 บ้านคงต้อง ตำบลผาตั้ง อำเภอสังคม จังหวัดหนองคาย

2.2 ผู้ดำเนินการสนทนา (Moderator) คือ ผู้วิจัย

2.3 การเลือกสมาชิกสนทนา เลือกผู้สนทนาโดยยึดจุดมุ่งหมายของการวิจัยเป็นหลัก (Purposeful sampling) โดยเลือกจากประชากรกลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 4 คน ดังนี้ เกษตรกรสวนยางพารา 2 คน ผู้นำชุมชน 1 คน และ นักวิชาการเกษตร 1 คน เลือกจากการสัมภาษณ์และเลือกจากการแนะนำต่อกันไป โดยผู้วิจัยไปตามประชากรในแต่ละกลุ่มคนใด

คนหนึ่ง เช่น ถามว่า “ใครมีความรู้ความเชี่ยวชาญเรื่องการทำสวนยางพาราในหมู่บ้านนี้บ้าง” เมื่อได้ชื่อคนหนึ่งมา ก็ตาม ไปถามคนนั้นแบบเดียวกัน ต่อไปเรื่อยๆ โดยวิธีนี้ที่ได้มาจะมีจำนวนมากขึ้นเรื่อยๆ ในจำนวนนี้คนที่ถูกคนอื่นเอ่ยชื่อมากที่สุดจะได้รับการคัดเลือกมาร่วมในการสนทนากลุ่ม ซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลที่ดีที่สุด โดยจุดมุ่งหมายที่เลือกตัวแทนแบบนี้ เพื่อให้ได้ตัวแทนที่สามารถให้ความรู้หรือข้อมูลได้มากที่สุด

2.4 การติดต่อกับผู้ประสานงาน การติดต่อประสานงานกับผู้นำชุมชนและกลุ่มเกษตรกรสวนยางพารา บ้านดงต้อง ตำบลผาตั้ง อำเภอสังขาม จังหวัดหนองคาย เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการใช้สถานที่ ในการจัดการสนทนากลุ่ม พร้อมแจ้งวันและเวลา พร้อมสถานที่ให้ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มทุกคนให้ทราบล่วงหน้าอย่างน้อย 3 วัน

2.5 การจัดที่นั่งสนทนากลุ่ม ให้นั่งล้อมวงเป็นวงกลม ไม่ห่างกันมากนัก ผู้วิจัยนั่งอยู่หัวกลุ่มเพื่อให้ ได้ยินการพูดคุยอย่างทั่วถึง และสามารถแสดงความคิดเห็นให้กับผู้อื่นได้รับฟังอย่างชัดเจนอันจะนำมาซึ่งการสื่อสารที่มีความถูกต้องชัดเจน และยังก่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้สนทนาและบุคคลในวงสนทนาด้วย

2.6 การเริ่มสนทนาในช่วงแรกของการสนทนา ผู้ดำเนินการสนทนา เริ่มจากการแนะนำตนเองและทีมงาน (ผู้บันทึกข้อมูลและผู้บริการทั่วไป) โดยพยายามสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเอง จัดเตรียมอุปกรณ์ (กระดาษ ดินสอ ปากกา เครื่องบันทึกเสียง) ที่ใช้ในการสนทนากลุ่มให้พร้อม หลังจากนั้นจึงดำเนินการตามขั้นตอน ต่อไป

2.6.1 อธิบายถึงวัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมายในการสนทนากลุ่ม

2.6.2 เกริ่นนำด้วยคำถามอ่อนเครื่องเพื่อสร้างบรรยากาศผ่อนคลายเป็นกันเอง

2.6.3 เมื่อผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มเริ่มมีความคุ้นเคยกัน จึงเริ่มคำถามซึ่งได้

จากการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ เพื่อเป็นแนวทางประเด็นในการสนทนา

นอกจากประเด็นข้อคำถามเหล่านี้ ในการสนทนาจะเกิดข้อคำถามที่เกิดขึ้นระหว่างการสนทนา ผู้ดำเนินการสนทนาจะใช้ประเด็นคำถามเหล่านี้ซักถามเพื่อให้ได้รายละเอียดของประเด็นนั้นๆมากขึ้น การยุติการสนทนากลุ่ม ขอให้สมาชิกแต่ละคนสรุปสิ่งที่ได้พูดและเพิ่มเติมข้อมูล ความคิดเห็นของตน โดยดำเนินการสนทนากลุ่มอาจเป็นผู้เริ่มต้นสรุปก่อนก็ได้ แล้วจึงให้สมาชิกร่วมกันเพิ่มเติม การสรุปเป็นการทำความเข้าใจสาระสำคัญของข้อมูลให้ตรงกัน และปรับแก้ในประเด็นที่อาจเข้าใจผิด และจากการดำเนินการสนทนากลุ่มดังกล่าวจะทำให้ได้หัวข้อ หรือเรื่องที่จะนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมเพื่อจัดการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชน ในฐานการเรียนรู้ ต่อไป

### 3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

3.1 ถอดความรู้ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกใช้เทคนิคเรื่องเล่าเร้าพลัง (Storytelling) ซึ่งเป็นเทคนิคของการใช้เรื่องเล่า เพื่อแบ่งปันความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นลงสู่เด็กและเยาวชน เป้าหมายสำคัญที่สุดของการเล่าเรื่อง คือภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เป็นผู้มีความรู้จากประสบการณ์ จากการปฏิบัติ (Tacit knowledge) ซึ่งเป็นความรู้ที่ฝังลึกอยู่ในตัวผู้ปฏิบัติ ได้ปลดปล่อยความรู้ที่ซ่อนลึกอยู่ในหัวใจ (ความเชื่อ) ในส่วนลึกของสมอง (ความรู้) ในส่วนลึกของร่างกาย (การปฏิบัติ) ออกมาทางคำพูด สีหน้า และท่าทาง การเล่าเรื่องจะประสบผลสำเร็จมากน้อยขึ้นอยู่กับปัจจัย 3 หลัก คือ ผู้เล่า ผู้ฟัง และบรรยากาศขณะเล่า โดยผู้เล่าที่มีอารมณ์แจ่มใส มีความเชื่ออาทร ต่อกลุ่มผู้ฟังมีความรู้ดีกว่าผู้ฟังมีความเป็นกัลยาณมิตร มีจิตอาสาพร้อมที่จะให้ มีความภาคภูมิใจในความสำเร็จที่ตนกำลังเล่า เป็นการถอดความรู้ที่ฝังลึกในตัวออกมาให้เด็กและเยาวชนได้รับทราบ ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ สนทนาซักถาม ซึ่งเป็นการสร้างพลังให้เด็กและเยาวชนต้องการเรียนรู้ในเรื่องนั้นๆ

3.1.1 เด็กและเยาวชนและเกษตรกรสวนยางพาราร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยกลุ่มเกษตรกรซึ่งเป็นผู้มีความรู้ มีประสบการณ์ในเรื่องนั้นๆ เป็นผู้เล่าเรื่อง ซึ่งเป็นการถ่ายทอดความรู้ที่ฝังลึกในตัวออกมาให้เด็กและเยาวชนได้รับทราบ ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ สนทนาซักถาม ซึ่งจะเป็นการสร้างพลังให้กับเด็กและเยาวชนต้องการเรียนรู้ในเรื่องนั้นๆ

3.1.2 เด็กและเยาวชนและเกษตรกรสวนยางพารา ร่วมการวางแผนในการปฏิบัติงานในฐานะการเรียนรู้ โดยกำหนดขั้นตอนในการปฏิบัติงาน ได้อย่างชัดเจน คือ ขั้นตอนวิเคราะห์งาน ขั้นตอนวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นตอนปฏิบัติงานตามแผนที่กำหนดไว้ และขั้นตอนประเมินผล การทำงานเพื่อนำมาปรับปรุงหรือแก้ไขข้อบกพร่องในการทำงาน

3.1.3 เด็กและเยาวชนและเกษตรกรสวนยางพาราลงมือปฏิบัติงานร่วมกันตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติงาน โดยนำกระบวนการวิทยาศาสตร์ มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ เช่น มีการสังเกต การทดลองทำ การปฏิบัติจริง การตรวจสอบผลงาน การสรุปผลงาน และการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องในการทำงาน เป็นต้น

3.2 การทบทวนหลังการปฏิบัติ เป็นการสรุปทบทวนหลังจากจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการปฏิบัติงาน ในแต่ละฐานการเรียนรู้แล้ว โดยให้เด็กและเยาวชนแต่ละกลุ่มร่วมสนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทบทวนเหตุการณ์ว่าเกิดอะไรขึ้น ทำไมจึงเกิด มีจุดอ่อนจุดแข็งในการทำงานอย่างไร จะรักษาจุดแข็ง ปรับปรุงจุดอ่อนอย่างไร สามารถทำให้กลุ่มได้เรียนรู้ จากความสำเร็จและความล้มเหลว ช่วยให้สมาชิกในกลุ่มได้เรียนรู้กระบวนการการทำงาน เพื่อสรุป

ให้ได้องค์ความรู้ และประเมินผลการทำงานของตนจากการเรียนรู้ในฐานการเรียนรู้ เพื่อจะได้นำผลการประเมินไปปรับปรุง แก้ไข เพิ่มเติมส่วนที่บกพร่องให้มีความถูกต้อง สมบูรณ์ยิ่งขึ้น แล้วให้เด็กและเยาวชนแต่ละกลุ่มเขียนสรุปองค์ความรู้ลงในกระดาษที่เตรียมให้ จากนั้นให้นำเสนอเป็นรายกลุ่มหลังจากนำเสนอแล้วจึงให้เด็กและเยาวชนแต่ละคนจดบันทึกองค์ความรู้ของกลุ่มลงในสมุดจดบันทึกของตนเอง

**3.3 การถอดบทเรียน** เป็นวิธีการจัดการความรู้รูปแบบหนึ่ง ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อสืบค้นความรู้จากการเรียนรู้และปฏิบัติงาน ใช้วิธีการสกัดความรู้และประสบการณ์ที่ฝังลึกจากภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่ได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละฐานการเรียนรู้ให้กับเด็กและเยาวชนในการวิจัยครั้งนี้การถอดบทเรียน จะดำเนินการเมื่อได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ครบทุกฐานการเรียนรู้ ตามที่กำหนดไว้ โดยให้เด็กและเยาวชนและเกษตรกรสวนยางพารา ร่วมกันสรุปองค์ความรู้ทั้งหมดที่เรียนมา เพื่อให้ได้องค์ความรู้ที่เป็นองค์รวมของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากฐานที่ 1 จนถึงฐานที่ 3 ให้ถูกต้องและสมบูรณ์ โดยเอาเป้าหมายหรือสิ่งที่อยากจะเห็นผลสำเร็จสุดท้ายในฐานการเรียนรู้ที่เรียนผ่านมาทั้งหมด เป็นตัวเริ่มต้น แล้วให้เด็กและเยาวชนเขียนแผนผังความคิด ออกมาให้ครอบคลุมเนื้อหาสาระการเรียนรู้ในแต่ละฐานการเรียนรู้จนครบทุกฐาน ตลอดจนประเมินผล การทำงานจากการที่ได้ลงมือปฏิบัติจริงในฐานการเรียนรู้ เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข เพิ่มเติม ส่วนที่บกพร่องให้มีความถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เสร็จแล้วตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูลเพิ่มเติม ด้วยการถามต่อเพื่อให้ได้ข้อสรุปที่มีความสมบูรณ์ ถูกต้องมากยิ่งขึ้น สรุปให้เห็นภาพทั้งหมดที่ได้เข้าร่วมกิจกรรม เรื่อง การพัฒนาทักษะชีวิตของเด็กและเยาวชน โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้สวนยางพารา บ้านคงต้อง ตำบลผาค้าง อำเภอสังขาม จังหวัดหนองคาย

#### 4. เวยืนยันความน่าเชื่อถือของข้อมูล

จัดเวที่ยืนยันความน่าเชื่อถือของข้อมูล เพื่อยืนยันความน่าเชื่อถือของข้อมูลทั้งหมดในการวิจัยในครั้งนี้ โดยใช้รูปแบบการตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangulation) เป็นรูปแบบการเปรียบเทียบข้อค้นพบเพื่อยืนยันความน่าเชื่อถือ ซึ่งประกอบด้วยบุคคลต่างๆ ที่ไม่ใช่ผู้วิจัยได้ร่วมกันนำไปปรับปรุง แก้ไข เพิ่มเติมส่วนที่บกพร่องให้มีความถูกต้อง สมบูรณ์ยิ่งขึ้นทำการทบทวนข้อค้นพบ (Review triangulation) ทั้งด้านความแม่นยำ (Accuracy) ความสมบูรณ์ (Completeness) ความเป็นธรรม (Fairness) และความน่าเชื่อถือ (Credibility) (สุภาวณิช จันทวานิช. 2549 : 45)

## การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ มีทั้งข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้มีการตรวจสอบความน่าเชื่อถือ ของข้อมูลนำข้อมูลมาวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยวิเคราะห์ข้อมูล โดยวิเคราะห์ระดับความต้องการ การพัฒนาทักษะชีวิตของเด็กและเยาวชน โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้สวนยางพารา บ้านดงต้อง ตำบลผาดั่ง อำเภอสังขม จังหวัดหนองคาย สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}$ ) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้เกณฑ์วิเคราะห์ข้อมูลแบบแบ่งความต้องการเป็นคะแนนเฉลี่ยที่มีค่าต่ำสุดและสูงสุด ออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 103)

4.51 - 5.00	หมายถึง	ความต้องการมากที่สุด
3.51 - 4.50	หมายถึง	ความต้องการมาก
2.51 - 3.50	หมายถึง	ความต้องการปานกลาง
1.51 - 2.50	หมายถึง	ความต้องการน้อย
1.00 - 1.50	หมายถึง	ความต้องการน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ทักษะชีวิตของเด็กและเยาวชน ตามแบบประเมินทักษะชีวิตของเด็กและเยาวชน โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้สวนยางพารา บ้านดงต้อง ตำบลผาดั่ง อำเภอสังขม จังหวัดหนองคาย สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}$ ) ร้อยละ โดยใช้เกณฑ์วิเคราะห์ข้อมูลแบบแบ่งระดับการประเมินเป็นคะแนนเฉลี่ยที่มีค่าต่ำสุดและสูงสุด ออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 103)

4.51 - 5.00	หมายถึง	มีทักษะชีวิตมากที่สุด
3.51 - 4.50	หมายถึง	มีทักษะชีวิตมาก
2.51 - 3.50	หมายถึง	มีทักษะชีวิตปานกลาง
1.51 - 2.50	หมายถึง	มีทักษะชีวิตน้อย
1.00 - 1.50	หมายถึง	มีทักษะชีวิตน้อยที่สุด

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ จากการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) และวิเคราะห์สรุปอุปนัย โดยมีการจัดกระทำข้อมูลเชิงคุณภาพ ดังนี้

- 2.1 นำข้อมูลมาจัดกลุ่มตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย
- 2.2 นำข้อมูลมาจัดแบ่งกลุ่มย่อยตามลักษณะของข้อมูลในแต่ละประเภท
- 2.3 การอ่านทบทวนข้อมูลที่ได้จัดระเบียบไว้อีกครั้งหนึ่งเพื่อคัดเลือกข้อความที่มีความหมายตรงประเด็นกับเรื่องที่ต้องการวิเคราะห์ พร้อมกับตั้งชื่อกำกับข้อความ
- 2.4 การแสดงข้อมูลนำข้อมูลย่อยกลุ่มต่างๆ ที่มีความหมายสัมพันธ์กันเข้ามารวมกันตามประเด็นหัวข้อการวิเคราะห์ เพื่อบรรยายเรื่องราวที่มีความหมาย เพื่อนำไปสู่คำตอบในการวิจัย

### สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อแปรผลของการวิจัยจะนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ทางสถิติใช้การคำนวณค่าสถิติโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ซึ่งสถิติที่ใช้ ได้แก่

#### 1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าร้อยละ โดยใช้สูตร (สุรวาท ทองบุ, 2550 : 123)

$$\text{ร้อยละ} = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ  $f$  แทน ความถี่

$N$  แทน จำนวนผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ทั้งหมด

1.2 ค่าเฉลี่ย จำนวน โดยใช้สูตร (สุรวาท ทองบุ. 2550 : 123)

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ

X แทนคะแนนเฉลี่ยของแบบประเมิน

$\sum x$  แทนผลรวมของคะแนนทั้งกลุ่มของแบบประเมิน

N แทนจำนวนผู้แบบประเมิน

1.3 หาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำนวน โดยใช้สูตร (สุรวาท ทองบุ. 2550 : 123)

$$S = \frac{\sqrt{\sum x^2 - \frac{(\sum x)^2}{N}}}{N(N-1)}$$

เมื่อ

S แทนความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน

N แทนจำนวนผู้ตอบแบบประเมิน

$\sum x$  แทนผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$\sum x^2$  แทนผลรวมของคะแนนกำลังสองของผู้ประเมินแต่ละคน

2. ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ โดยหาดัชนีความ

สอดคล้อง IOC (ไพศาล วรคำ. 2552 : 257)

$$IOC = \frac{\sum R}{n}$$

เมื่อ

IOC แทนดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์

R แทนเป็นคะแนนระดับความสอดคล้องที่ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคน

ประเมินในแต่ละข้อ

n แทนเป็นจำนวนผู้เชี่ยวชาญที่ประเมินความสอดคล้องในข้อนั้น



## แผนการวิจัย

## ตารางที่ 1 แผนการจัดกิจกรรม

กิจกรรม การวิจัย	ผลที่ได้รับ	กลุ่มเป้าหมาย	เครื่องมือที่ใช้	ระยะเวลา ดำเนินการ
กิจกรรมที่ 1 ศึกษาสภาพ ชุมชน	กำหนดพื้นที่การวิจัย ลงพื้นที่ ศึกษาสภาพปัจจุบัน เพื่อสร้าง ความสัมพันธ์ในชุมชน	กลุ่มเป้าหมาย และ ผู้เกี่ยวข้อง	- แบบสัมภาษณ์ - แบบสำรวจ - แบบบันทึก การประชุม	เดือน มกราคม พ.ศ. 2555
กิจกรรมที่ 2 การปฏิบัติ กิจกรรม	- ทำการสัมภาษณ์และทำแบบ สำรวจเด็กและเยาวชน กลุ่ม ผู้ประกอบการอาชีพเกษตรกร บางพาราเพื่อนำข้อมูลมาช่วย ในการถอดองค์ความรู้ร่วมกัน เพื่อวางแผนจัดกิจกรรมและนำ เด็กและเยาวชนทำกิจกรรมการ เรียนรู้ โดยการสนทนา - นำเด็กและเยาวชนที่เป็น กลุ่มเป้าหมายทำกิจกรรมการ เรียนรู้ตามที่ได้วางแผนไว้ โดย การจัดกิจกรรมการเรียนรู้จาก การลงมือปฏิบัติจริง	กลุ่มเป้าหมาย และ ผู้เกี่ยวข้อง	- แบบสัมภาษณ์ - แบบสนทนา กลุ่ม - การถอด ความรู้ - ทบทวนหลัง การปฏิบัติ - การถอด บทเรียน	เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2555 ถึง เดือน มีนาคม พ.ศ. 2555
กิจกรรมที่ 3 สรุปผล	ใช้แนวทางการประเมินตาม สภาพจริงและจัดเวทียืนยัน ความน่าเชื่อถือของข้อมูล	กลุ่มเป้าหมาย และ ผู้เกี่ยวข้อง	- เวทียืนยัน ความน่าเชื่อถือ ของข้อมูล	เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2555